גליון היכל הקודש

וועכענטליכע גליון ארויסגעגעבן דורך
מוסדות היכל הקודש ברסלב וויליאמסבורג
בנשיאות כ"ק מרן מוהרא"ש שליט"א

זמנים
הדלקת הנרות.................4:11
סוף זמן קר"ש.................8:55
מוצש"ק.........................5:42

שיעורים כסדרן
בבלי...............יומא ל"ו
ירושלמי.......................מכות ה'
תוספתא.......בבא בתרא פרק ה'

פרשת ויחי, י"א טבת, שנת תשע"ד לפ"ק
שנה 3, גליון 14 (114)

פַּרְשַׁת הַשָּׁבוּעַ

וַיָּשֶׂם אֶת אֶפְרַיִם לִפְנֵי מְנַשֶּׁה. יַעֲקֹב אָבִינוּ הָאט גֶעלֵייגְט זַיין רֶעכְטֶע הַאנְט צוּ בֶּענְטְשְׁן קוֹדֶם אֶפְרַיִם, אוּן וֶוען יוֹסֵף הָאט אִים אוֹיפְגֶעמֶערְקְט אַז מְנַשֶּׁה אִיז דֶער עֶלְטֶערֶער, דֶער בְּכוֹר, הָאט אִים יַעֲקֹב אָבִינוּ גֶעעֶנְטְפֶערְט: "אִיךְ וֵויים אוֹיךְ פוּן דֶעם, אָבֶּער פוּן דֶעסְט וֶועגְן וִויל אִיךְ קוֹדֶם בֶּענְטְשְׁן אֶפְרַיִם.

מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיטָ"א אִיז דָאס מַסְבִּיר, לוֹיט וִוי מֶען זֶעהְט פוּן רֶבִּי'ן (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן צ"ז) אַז עֶס אִיז דָא צְוֵויי זַאכְן בַּיים דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, פוּן אֵיין זַייט "סוּר מֵרָע" מֶען דַארְף אַװעקְגֵיין פוּן שְׁלֶעכְטְס, נִישְׁט טוּהן קַיין עֲבֵירוֹת, אוּן פוּן דִי אַנְדֶערֶע זַייט "וַעֲשֵׂה טוֹב" מֶען דַארְף טוּהן גוּטְס, מֶען דַארְף טוּהן אַסַאךְ מִצְוֹת אוּן מַעֲשִׂים טוֹבִים.

אוּן דָאס אִיז מְרוּמָז אִין דִי נֶעמֶען פוּן יוֹסֵף'ס קִינְדֶער, "**מְנַשֶּׁה**" אִיז אַ לָשׁוֹן פוּן "**פַארְגֶעסְן**" וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית מא, נא) **כִּי נַשַּׁנִי אֱלֹהִים אֶת כָּל עֲמָלִי**, דָאס גֵייט אַרוֹיף אַז מֶען דַארְף פַארְגֶעסְן פוּן דִי שְׁלֶעכְטְס, מֶען דַארְף אוֹיפְהֶערְן צוּ טוּהן שְׁלֶעכְטְס, אוּן "**אֶפְרַיִם**" אִיז אַ לָשׁוֹן פוּן "**פַארְמֶערְן**", דָאס מֵיינְט אַז מֶען דַארְף פַארְמֶערְן צוּ טוּהן אַסַאךְ מִצְוֹת אוּן מַעֲשִׂים טוֹבִים.

בֵּיידֶע זַאכְן דַארְף מֶען הָאבְן, אָבֶּער עֶס אִיז גֶעוֶוען חִילּוּקֵי דֵעוֹת צְוִוישְׁן דִי הֵיילִיגֶע צַדִּיקִים, וֶועלְכֶע עֶס קוּמְט פְרִיעֶר, דִי בַּעֲלֵי מוּסָר הָאבְּן גֶעהַאלְטְן אַז קוֹדֶם קוּמְט "**סוּר מֵרָע**", צוּם עֶרְשְׁט דַארְף מֶען זִיךְ אָפְּשָׁאקְלֶען פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס, אוּן הֶערְשְׁט דֶערְנָאךְ קֶען מֶען זִיךְ נֶעמֶען צוּ טוּהן גוּטְס.

ווִידֶער דִי תַּלְמִידֵי בַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקָּדוֹשׁ הָאבְּן גֶעהַאלְטְן פַארְקֶערְט, אוֹיבּ וֶועט מֶען קוֹדֶם זִיךְ נֶעמֶען נָאר צוּם "סוּר מֵרָע", מֶען וֶועט נָאר אַרְבֶּעטְן זִיךְ אוֹיסְצוּאַרְבֶּעטְן אִינְגַאנְצְן, וֶועט דָאס נֶעמֶען צוּ לַאנְג, אוּן מֶען קֶיינְמָאל נִישְׁט אָנְקוּמֶען צוּם "עֲשֵׂה טוֹב", דֶערְפַאר דַארְף מֶען צוּם עֶרְשְׁט זֶעהְן אַרַיינְצוּכַאפְּן וָואס מֶער גוּטֶע זַאכְן, נָאךְ אַ מִצְוָה, נָאךְ אַ גוּטֶע זַאךְ, אוּן דִי כֹּחַ פוּן דִי הֵיילִיגֶע מִצְוֹת וֶועט שׁוֹין הֶעלְפְן, אַז מֶען זָאל אוֹיפְהֶערְן צוּ טוּהן שְׁלֶעכְטְס.

דָאס אִיז פְּשַׁט אִין פָּסוּק, יוֹסֵף וָואס עֶר אִיז בַּייגֶעשְׁטַאנֶען דִי שְׁוֶוערֶע נִסְיוֹנוֹת אִין מִצְרַיִם, הָאט גֶעהַאלְטְן אַז מֶען זִיךְ קוֹדֶם אָנְשְׁטְרֶענְגֶען צוּ

המשך בדף ב

שִׂיחוֹת וְסִפּוּרִים פוּן רֶבִּי נָתָן זצוק"ל

צוּ דִי יָארְצַייט עֲשָׂרָה בְּטֵבֵת

~ צְווייטֶער טֵייל ~

מִקְוֶה בְּרֶענְגְט תִּקְוָה

אֵיינְמָאל אִין אַ פְרֵייטָאג צוּ נַאכְטְס, עֶס אִיז גֶעוֶוען דָאן שַׁבַּת חֲנוּכָּה שְׁנַת תר"ה, צְוֵויי ווָאכְן פַאר דִי פְּטִירָה פוּן רֶבִּי נָתָן, הָאט מֶען גֶעשְׁמוּעֶסְט אִין שְׁטָאט בְּרֶסְלַב אַז דִי דָאךְ פוּן דִי מִקְוֶה אִיז אַיינְגֶעפַאלְן, אוּן מֶען וֶועט נִישְׁט קֶענֶען גֵיין שַׁבַּת אִינְדֶערְפְרִי אִין מִקְוֶה.

לְמַעֲשֶׂה אָבֶּער וֶוען דִי זוּן הָאט אוֹיפְגֶעשַׁיינְט הָאט מֶען גֶעזֶעהְן אַז עֶס אִיז נָאר אַיינְגֶעפַאלְן אַ קְלֵיינֶע חֵלֶק אוּן אוֹיךְ נִישְׁט הֶעכֶער דִי מִקְוֶה, אַזוֹי אַז מֶען הָאט גֶעקֶענְט גֵיין גֶעהֶערִיג אִין מִקְוֶה, אוּן רֶבִּי נָתָן אִיז אוֹיךְ גֶעגַאנְגֶען אִין מִקְוֶה.

נָאךְ דִי מִקְוֶה וֶוען רֶבִּי נָתָן אִיז גֶעקוּמֶען אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ דַאוֶוענֶען הָאט עֶר גֶעשְׁמוּעֶסְט מִיט אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, אוּן עֶר הָאט זִיךְ זֵייעֶר מְחַיֶּ' גֶעוֶוען אוּן גֶעדַאנְקְט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז עֶר הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ גֵיין אִין מִקְוֶה, עֶר הָאט גֶעזָאגְט אַז עֶר אִיז שׁוֹין גֶעוֶוען גְרֵייט צוּ גֵיין זִיךְ טוֹבֵל'ן אִינֶעם טַייךְ בּוּג, כָאטְשׁ עֶס אִיז גֶעוֶוען הִיבְּשׁ וַוייט פוּן זַיין הוֹיז אוּן דָאן אִיז גֶעוֶוען זֵייעֶר קַאלְט אוּן דֶער טַייךְ אִיז גֶעוֶוען פַארְפְרוֹירְן.

רֶבִּי נָתָן הָאט דָאן אַרוּם גֶערֶעדְט פוּן דִי גְרוֹיסְקַייט פוּן גֵיין אִין מִקְוֶה, עֶר הָאט גֶעזָאגְט אַז "מִקְוֶה" אִיז אַ לָשׁוֹן פוּן "תִּקְוָה", אַז וֶוען אַ מֶענְטְשׁ וֶועט זַיין גֶעוואוֹרֶענְט צוּ גֵיין אִין מִקְוֶה, וֶועט עֶר זִיכֶער הָאבְּן אַ תִּקְוָה - אַ הָאפֶענוּנְג אַז עֶר וֶועט אַלֶעס פַארֶעכְטְן אוּן זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד.

(שִׂיחוֹת מוֹהֲרַא"שׁ, עֶזְרָא הַסּוֹפֵר)

אוֹיסְגֶענוּצְט דִי צַייט

אִין דִי טֶעג וָואס מֶענְטְשְׁן זֶענֶען זֵייעֶר פַארְנוּמֶען אוּן מֶען קוּמְט גֶעוֶוענְלִיךְ נִישְׁט אָן צוּ לֶערְנֶען, וִוי לְמָשָׁל עֶרֶב פֶּסַח, עֶרֶב יוֹם כִּיפּוּר, פּוּרִים, א.ד.ג. דָאן הָאט רֶבִּי נָתָן גֶעהַאט סְפֶּעצְיֶעלֶע שִׁיעוּרִים, עֶר פְלֶעגְט הָאבְּן אַ שֻׁלְחָן עָרוּךְ אָפְן אוֹיפְן טִישׁ, אוּן וֶוען עֶר הָאט גֶעהַאט אַ מִינוּט לֵיידִיג אִיז עֶר אַרַיינְגֶעגַאנְגֶען אוּן גֶעלֶערְנְט נָאךְ אַ סְעִיף אָדֶער צְוֵויי, אוּן אַזוֹי הָאט עֶר אוֹיסְגֶענוּצְט דִי צַייט דִי מֶערְסְטֶע וָואס אִיז שַׁיָּיךְ.

(אִילַן הַחַיִּים, פ"ב)

המשך בדף ב

פַּרְשַׁת הַשָּׁבוּעַ

אַוֶועקְגֵיין פוּן דִי שְׁלֶעכְטְס, אוּן דֶערְפַאר הָאט עֶר גֶעלֵייגְט מְנַשֶּׁה אוֹיף דִי רֶעכְטֶע זַייט, ווִידֶער יַעֲקֹב אָבִינוּ הָאט דָאךְ אָבֶער גֶעוואוּסְט אַז עֶס קוּמְט אַ שְׁוֶוערֶע בִּיטֶערֶע גָלוּת, מִיט אַסַאךְ שְׁוֶוערֶע נִסְיוֹנוֹת, הָאט עֶר גֶעלֵייגְט אֶפְרַיִם אוֹיף דִי רֶעכְטֶע זַייט, צוּ ווַייזְן אַז דִי בֶּעסְטֶע וֶועג אִיז, אַרַיינְצוּכַאפְּן ווִי מֶער גוּטְס מֶען קֶען, אוּן דִי שְׁלֶעכְטְס וֶועט שוֹין מִמֵילָא אַוֶועק פַאלְן.

(תּוֹךְ הַנַּחַל לֵיל שַׁבַּת קוֹדֶשׁ וַיְחִי תשס"ה)

***

אָרוּר אַפָּם כִּי עָז וְעֶבְרָתָם כִּי קָשָׁתָה. יַעֲקֹב אָבִינוּ הָאט גֶעשָׁאלְטְן דִי מִדָּה פוּן כַּעַס פוּן שִׁמְעוֹן אוּן לֵוִי, אוּן עֶר הָאט גֶעזָאגְט **אֲחַלְּקֵם בְּיַעֲקֹב וַאֲפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל**, אִיךְ וֶועל זֵיי צוּשְׁפְּרֵייטְן צְווִישְׁן דִי אִידְן.

זָאגְט רַשִׁ"י, אוֹיף שִׁמְעוֹן הָאט עֶר גֶעזָאגְט אַז זֵיי וֶועלְן זַיין מְלַמְּדִים, סוֹפְרִים אוּן אָרִימֶעלַייט, אוּן אַזוֹי וֶועלְן זֵיי אַרוּמְגֵיין צְווִישְׁן דִי אִידְן, אוּן שֵׁבֶט לֵוִי וֶועט מוּזְן אַרוּמְגֵיין צוּזַאמְנֶעמֶען תְּרוּמוֹת אוּן מַעַשְׂרוֹת פוּן דִי פֶעלְדֶער.

מוֹהַרָא"ש שְׁלִיטָ"א אִיז דָאס מַסְבִּיר לוֹיט ווִי דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ס"ח) אַז וֶוען אַ מֶענְטְשׁ וֶוערְט אִין כַּעַס, פַארְלִירְט עֶר דוּרְךְ דֶעם זַיין גֶעלְט, ווַייל בֵּיידֶע זַאכְן, סַיי כַּעַס אוּן סַיי גֶעלְט קוּמֶען פוּן דִי זֶעלְבֶּע פְּלַאץ, אוּן דֶערְפַאר וֶוען דֶער יֵצֶר הָרַע זֶעהְט אַז עֶס דַארְף קוּמֶען אַ שֶׁפַע פוּן גֶעלְט פַארְן מֶענְטְשׁ, שְׁטֶעלְט עֶר אִים אוּנְטֶער אַ נִסָּיוֹן פוּן כַּעַס, אוּן וֶוען דֶער מֶענְטְשׁ פַאלְט דוּרְךְ, אוּן עֶר רֶעגְט זִיךְ אוֹיף, פַארְלִירְט עֶר דוּרְךְ דֶעם דָאס גֶעלְט.

דָאס אִיז פְּשַׁט אִין פָּסוּק, **אָרוּר אַפָּם כִּי עָז, וְעֶבְרָתָם כִּי קָשָׁתָה**, ווַייל זֵיי הָאבְּן גֶעהַאט דִי מִדָּה פוּן כַּעַס, דֶערְפַאר, **אֲחַלְּקֵם בְּיַעֲקֹב וַאֲפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל**, זֶענֶען זֵיי גֶעוֶוען אָרִימֶעלַייט.

דֶערְפַאר דַארְף מֶען אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אַז מֶען זָאל זִיךְ קֵיינְמָאל נִישְׁט אוֹיפְרֶעגְן.

(זֹאת הַתּוֹרָה וַיְחִי ח')

***

מֵאָשֵׁר שְׁמֵנָה לַחְמוֹ, עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט (מֶדְרָשׁ תַּלְפִּיּוֹת) אַז אָשֵׁר בֶּן יַעֲקֹב זִיצְט עַל פִּתְחוֹ שֶׁל גֵיהִנּוֹם אוּן וֶוען אַ מֶענְטְשׁ הָאט גֶעלֶערְנְט אַסַאךְ מִשְׁנָיוֹת לָאזְט עֶר אִים נִישְׁט אַרַיין גֵיין אִין גֵיהִנּוֹם, עֶר זָאגְט זֵיי 'דֶער מֶענְטְשׁ בַּאלַאנְגְט צוּ מִיר', אוּן דֶער הֵיילִיגֶער חִידָ"א זַ"ל בְּרֶענְגְט (פְּנֵי דָוִד וַיְחִי) אַז דָאס אִיז מְרוּמָּז אִין פָּסוּק "**מֵאָשֵׁר שְׁמֵנָה לַחְמוֹ**" שְׁמֵנָ"ה אִיז דִי אוֹתִיּוֹת מִשְׁנָ"ה, אָשֵׁר בֶּן יַעֲקֹב אִיז מְמוּנֶה אוֹיף דֶער וָואס עֶר לֶערְנְט מִשְׁנָיוֹת.

אִיבֶּערְדֶעם אוֹיבּ דוּ ווִילְסְט זִיךְ אַרוֹיסְרַייסְן פוּן דִי טוּמְאָה וָואס דוּ בִּיסְט אַרַיינְגֶעפַאלְן אִין דֶעם, זָאלְסְטוּ זֶען צוּ זָאגְן זֵייעֶר אַסַאךְ מִשְׁנָיוֹת כְּסִדְרָן דַייקָא, אוּן זָאלְסְט עֶנְדִיגְן אַ פֶּרֶק נָאךְ אַ פֶּרֶק, אַ מַסֶּכֶת נָאךְ אַ מַסֶּכֶת, בִּיז דוּ וֶועסְט עֶנְדִיגְן שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, דַאן זָאלְסְטוּ אָנְהוֹיבְּן נָאכְאַמָאל, אוּן אַזוֹי זָאלְסְטוּ טוּן דַיין גַאנְץ לֶעבְּן, לֶערְנֶען אַסַאךְ אַסַאךְ מִשְׁנָיוֹת, וָוארוּם דִי חַזַ"ל זָאגְן (סַנְהֶדְרִין מב.) **בְּמִי אַתָּה מוֹצֵא מִלְחַמְתָּהּ שֶׁל תּוֹרָה? בְּמִי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ חֲבִילוֹת שֶׁל מִשְׁנָה;** דֶער וָואס לֶערְנְט אַסַאךְ מִשְׁנָיוֹת דֶער אִיז זוֹכֶה אַרַיינְצוּגֵיין טִיף טִיף אִין דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה; ווִידֶערוּם זָאגְן דִי חַזַ"ל (בָּבָא מְצִיעָא לג.) וּלְעוֹלָם הֱוֵי רָץ לְמִשְׁנָה יוֹתֵר מִן גְמָרָא; זָאלְסְט שְׁטֶענְדִיג לוֹיפְן צוּ דִי מִשְׁנָיוֹת מֶער ווִי צוּ דִי גְמָרָא; וָוארוּם אַז אַ מֶענְטְשׁ לֶערְנְט אַסַאךְ מִשְׁנָיוֹת, עֶפְנְט זִיךְ אִים דֶער קָאפּ עֶר זָאל קֶענֶען פַארְשְׁטֵיין נָאכְדֶעם דִי גְמָרָא.

אוּן אוֹיסֶערְדֶעם דוּרְכְדֶעם וָואס מֶען לֶערְנְט מִשְׁנָיוֹת אִיז מֶען מְקָרֵב דִי גְאוּלָה, ווִי דִי חַזַ"ל זָאגְן (וַיִּקְרָא רַבָּה פָּרָשָׁה ז' סִימָן ג') **אֵין כָּל הַגָּלֻיּוֹת הַלָּלוּ מִתְכַּנְּסוֹת אֶלָּא בִּזְכוּת מִשְׁנָיוֹת;** אִיבֶּערְדֶעם זָאלְסְטוּ לֶערְנֶען זֵייעֶר אַסַאךְ מִשְׁנָיוֹת, אֲפִילוּ דֶעם זָאגְן מִשְׁנָיוֹת אִיז מְטַהֵר אֶת הַנֶּפֶשׁ.

(אֲשֶׁר בַּנַּחַל בְּאִידִישׁ חֵלֶק א' מִכְתָּב כ"א)

שִׂיחוֹת וְסִפּוּרִים

דִי צַייט לוֹיפְט

אֵיינְמָאל אִיז אַרַיינְגֶעקוּמֶען צוּ רֶבִּי נָתָן אַ אִיד אוּן עֶר הָאט גֶעזֶעהן ווִי רֶבִּי נָתָן הַאלְט אִינְמִיטְן רֶעדְן מִיט אַ אִינְגְל אוּן רֶבִּי נָתָן אִיז מְעוֹרֵר דֶעם אִינְגְל אַז עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין תַּכְלִית אוֹיף דִי וֶועלְט נָאר צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן אַז עֶר זָאל זִיךְ בַּאפְלַייסְן צוּ רֶעדְן אַסַאךְ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן צוּ לֶערְנֶען אַסַאךְ שִׁיעוּרִים אִין דִי תּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה.

הָאט דֶער אִיד גֶעפְרֶעגְט פוּן רֶבִּי נָתָן פַארְוָואס עֶר פַארְבְּרֶענְגְט דִי צַייט צוּ רֶעדְן מִיט אַ קְלֵיין אִינְגְל, הָאט אִים רֶבִּי נָתָן גֶעעֶנְטְפֶערְט: "אָט אִיז עֶר אַ אִינְגְל, אָט אִיז עֶר אַ בָּחוּר, אָט אִיז עֶר אַ אִינְגֶערְמַאן, אָט אִיז עֶר אַן אַלְטֶער אִיד, אוּן אָט טְרָאגְט מֶען אִיהם שׁוֹין", אוּן דוּ זָאגְסְט אַז אִיךְ פַארְבְּרֶענְג דִי צַייט?

(אִילָן הַחַיִּים, פ"ט)

אוֹיף דִי בָּארְד זָאל עֶס נִישְׁט רִינֶען

רֶבִּי נָתָן הָאט נָאכְגֶעזָאגְט פוּן רֶבִּי'ן: "דִי וֶועלְט זָאגְט 'אוֹיבּ מֶען עֶסְט שׁוֹין יָא חַזִּיר זָאל עֶס שׁוֹין רִינֶען אוֹיף דִי בָּארְד', אָבֶער אִיךְ זָאג 'אוֹיבּ מֶען עֶסְט שׁוֹין יָא חַזִּיר זָאל עֶס כָאטְשׁ נִישְׁט רִינֶען אוֹיף דִי בָּארְד'".

דָאס מֵיינְט אַז מֶענְטְשְׁן זָאגְן אַז וֶוען מֶען פַאלְט שׁוֹין דוּרְךְ מִיט אַן עֲבֵירָה זָאל עֶס כָאטְשׁ נִישְׁט זַיין אוּמְזִיסְט, מֶען זָאל כָאטְשׁ הַנָּאָה הָאבְּן דֶערְפוּן. אָבֶער אִיךְ זָאג אַז מֶען זָאל זִיךְ פְּרוּבִּירְן כָאטְשׁ צוּרִיק צוּ הַאלְטְן ווִיפִיל מֶען קֶען, ווַייל יֶעדֶע קְלֵיינִיקַייט מַאכְט אוֹיס.

(יְמֵי מוֹהַרְנַ"ת, הוֹסָפוֹת, ס"ג)

זֶעהן נָאר דָאס גוּטְס

אֵיינְמָאל אִיז גֶעקוּמֶען צוּ רֶבִּי נָתָן זַיין תַּלְמִיד ר' מֵאִיר פוּן טֶעפְּלִיק, רֶבִּי נָתָן הָאט זִיךְ נָאכְגֶעפְרֶעגְט אוֹיף גֶעווִיסֶע מֶענְטְשְׁן פוּן טֶעפְּלִיק, אוּן ר' מֵאִיר הָאט זֵיי אַלֶע אַוֶועק גֶעמַאכְט אַז זֵיי הַאלְטְן בַּיי גָארְנִישְׁט, וֶוען רֶבִּי נָתָן הָאט גֶעפְרֶעגְט אִים אַלֵיין ווִי אַזוֹי עֶס גֵייט אִים, הָאט עֶר זִיךְ אוֹיךְ אַוֶועק גֶעמַאכְט אַז עֶר אִיז אוֹיךְ נִישְׁט ווִי עֶס דַארְף צוּ זַיין.

הָאט אִים רֶבִּי נָתָן גֶעזָאגְט: "דָאס אִיז דַיין פְּרָאבְּלֶעם, דוּ הַאלְטְס נִישְׁט פוּן דִיר אַלֵיין, אוּן אַז דוּ בִּיזְט נִישְׁט קַיין עֶרְלִיכֶער אִיד אִיז דָאךְ יֶענֶער זִיכֶער נִישְׁט. אוֹיבּ אָבֶער דוּ וֶועסְט טְרֶעפְן אִין דִיר דַיינֶע גוּטֶע נְקוּדוֹת אוּן דוּ וֶועסְט אָנְהוֹיבְּן צוּ הַאלְטְן פוּן דִיר, וֶועסְטוּ שׁוֹין טְרֶעפְן גוּטֶע נְקוּדוֹת אִין יֶעדְן אֵיינֶעם אוּן זֶעהן אַז עֶס נִישְׁט אַזוֹי גֶעפֶערְלִיךְ".

(יְמֵי מוֹהַרְנַ"ת, הוֹסָפוֹת, קכ"ה)

יֶעדֶער קֶען זוֹכֶה זַיין

רֶבִּי נָתָן הָאט אַמָאל גֶערֶעדְט אַ שְׁמוּעֶס וֶועגְן אַבְרָהָם אָבִינוּ אַז עֶר הָאט גֶעהַאט אַזַא הַארְץ וָואס הָאט שְׁטֶענְדִיג גֶעבְּרֶענְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן עֶר הָאט נָאר גֶעוָואלְט אַרַיינְבְּרֶענְגֶען דִי אֱמוּנָה אִין דִי גַאנְצֶע וֶועלְט.

אִינְמִיטְן דֶעם שְׁמוּעֶס הָאט זִיךְ אֵיינֶער אָנְגֶערוּפְן מִיט אַ קְרֶעכְץ: "פוּן וואוּ נֶעמְט אַזַא הַארְץ אַזוֹי ווִי אַבְרָהָם אָבִינוּ?", הָאט אִים רֶבִּי נָתָן אָנְגֶעשְׁרִיגְן: "דוּ הָאסְט אוֹיךְ אַ הַארְץ, נָאר דוּ בַּאהַארְצְסְט עֶס נִישְׁט", דָאס מֵיינְט אַז יֶעדֶער אִיד קֶען אָנְקוּמֶען צוּ דִי גְרֶעסְטֶע מַדְרֵיגוֹת פּוּנְקְט ווִי אַבְרָהָם אָבִינוּ, אוֹיבּ עֶר זָאל נָאר וֶועלְן אוּן בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

אַ צְווֵייטֶע מָאל הָאט רֶבִּי נָתָן גֶעבְּרֶענְגְט עֶפֶּעס אַ רְאַיָ' פַאר אֵיינֶעם פוּן יִצְחָק אָבִינוּ, הָאט אִים יֶענֶער גֶעזָאגְט: "וָואס פַארְגְלַייכְסְטוּ מִיר צוּ יִצְחָק אָבִינוּ?", הָאט אִים רֶבִּי נָתָן גֶעעֶנְטְפֶערְט: "וָואס מֵיינְסְטוּ? אַז יִצְחָק הָאט נִישְׁט גֶעהַאט קַיין יֵצֶר הָרַע? אוֹיבּ אַזוֹי ווִי אַזוֹי הָאט עֶר זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ זַיין יִצְחָק?".

(יְמֵי מוֹהַרְנַ"ת, הוֹסָפוֹת, קל"ו,קל"ז)

המשך בדף ג

שִׂיחוֹת וְסִפּוּרִים

דִי נַייעֶ דִירָה

רֶבִּי נָתָן הָאט אַמָאל שְׁפַּאצִירְט מִיט אֵיינֶעם אִין פֶעלְד, אוּן וֶוען יֶענֶער הָאט גֶעזֶעהן אַז רֶבִּי נָתָן קוּקְט אַסַאךְ אוֹיף דֶער עֶרְד, הָאט עֶר גֶעפְרֶעגְט פוּן רֶבִּי נָתָן פַארְוָואס עֶר קוּקְט אַזוֹי שְׁטַארְק אוֹיף דֶער עֶרְד.

הָאט אִים רֶבִּי נָתָן גֶעזָאגְט: "גֶעוֶוענְלִיךְ וֶוען אַ מֶענְטְשׁ ווִיל זִיךְ אַרַיינְצִיעֶן אִין אַ נַייעֶ דִירָה, גֵייט עֶר עֶס קוֹדֶם קוּקְן אוּן בַּאטְרַאכְטְן צוּ זֶעהן ווִי אַזוֹי עֶר וֶועט זִיךְ קֶענֶען אַן עֵצָה גֶעבְּן דָארְט. דִי זֶעלְבֶּע אִיךְ ווֵייס אַז אֵיין טָאג וֶועל אִיךְ גֵיין וואוֹינֶען אִין דֶער עֶרְד, מֶען לֶעבְּט נִישְׁט אֵייבִּיג אוֹיף דִי וֶועלְט, אוּן דֶערְפַאר בַּאטְרַאכְט אִיךְ מַיין צוּקוּנְפְטִיגֶע דִירָה, אוּן אִיךְ פְּרוּבִּירְט אַרַיינְצוּכַאפְּן ווִי מֶער מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אַז עֶס זָאל מִיר נִישְׁט זַיין אַזוֹי שְׁלֶעכְט דָארְט.

(אִילָן הַחַיִּים, ק"ז)

צוּ סַאךְ אִיז אוֹיךְ נִישְׁט גוּט

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זי"ע (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת תְּרוּמוֹת וּמַעַשְׂרוֹת, הֲלָכָה ג): אִיז מַסְבִּיר, אַז דִי סִבָּה פַארְוָואס מֶענְטְשְׁן כַאפְּן נִישְׁט אַרַיין יֶעדְן טָאג כָאטְשׁ ווִיפִיל מֶען קֶען יָא, אוּן מֶען פַאלְט אַרָאפּ בַּיי זִיךְ, אִיז וֶועגְן 'רִיבּוּי אוֹר'; דָאס הֵייסְט עֶר ווִיל גְלַייךְ לֶערְנֶען זֵייעֶר אַסַאךְ, דֶערְפַאר טוּט עֶר גָארְנִישְׁט, אָבֶער אַז אַ מֶענְטְשׁ זָאל אָנְהֵייבְּן צוּ לֶערְנֶען צוּבִּיסְלֶעךְ וֶועט עֶר זֶעהְן אַז עֶר כַאפְּט אַרַיין צוּבִּיסְלֶעךְ נָאךְ אַבִּיסְל אוּן נָאךְ אַבִּיסְל; סַיי חוּמָשׁ רַשִׁ"י מִיטְן תַּרְגּוּם יֶעדְן טָאג, אוּן אַזוֹי אוֹיךְ צְוֵויי דְרֵיי פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, אוּן אַזוֹי אוֹיךְ גְמָרָא אוּן שֻׁלְחָן עָרוּךְ, יֶעדֶער לוֹיט ווִיפִיל עֶר קֶען, אוּן צוּבִּיסְלֶעךְ וֶועט עֶר זֶעהְן אַז עֶר פַארְשְׁטֵייט, אוּן דִי תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה הִיט אָפּ אוּן עֶס רַאטֶעוֶועט דֶעם מֶענְטְשׁ פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס, אוּן דָאס אִיז דִי חַיּוּת פַאר אַ מֶענְטְשׁ. אַזוֹי ווִי מִיר גֶעפִינֶען אַז דֶער זֹהַר הַקָּדוֹשׁ רֶעדְט אִין יֶעדֶע פַּרְשָׁה דָאס גְרוֹיסְקֵייט אוּן דִי זִיסְקֵייט פוּן דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה. וַוייל לֶערְנֶען תּוֹרָה אִיז דִי גְרֶעסְטֶע זַאךְ. אוּן אַזוֹי אוֹיךְ בַּיי אַלֶע מִצְוֹת דַארְף מֶען ווִיסְן ווִי מוֹרָא'דִיג חָשׁוּב עֶס אִיז בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן יֶעדֶעס בִּיסְל, מִמֵילָא וֶועט מֶען אַרַיינְכַאפְּן זֵייעֶר אַסַאךְ.

(קוּנְטְרֵס 'אַ מַתָּנָה פוּן רֶבִּי'ן')

אַדוּרְךְ אַלֶע שְׁוֶועריַקַייטְן

דֶער בַּעַל-שֵׁם-הַקָּדוֹשׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָאט מְתַקֵּן גֶעוֶוען אַז עֶרֶב שַׁבָּת בַּיי מִנְחָה זָאל מֶען זָאגְן דִי מִזְמוֹר: הוֹדוּ לַה' כִּי טוֹב (תְּהִלִּים קז), וָואס חַזַ"ל (בְּרָכוֹת נד ע"ב), לֶערְנֶען אַרוֹיס פוּן דֶעם מִזְמוֹר דִי פִיר וָואס דַארְפְן דַאנְקֶען אוּן לוֹיבְּן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן: אֵיינֶער וָואס אִיז דוּרְךְ דֶעם יַם, אֵיינֶער וָואס אִיז דוּרְךְ דֶעם מִדְבָּר, אַ קְרַאנְקֶער וָואס אִיז אוֹיסְגֶעהֵיילְט גֶעוָוארְן, אוּן אֵיינֶער וָואס אִיז בַּאפְרֵייט גֶעוָוארְן פוּן תְּפִיסָה.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה אִיז מַסְבִּיר (לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת הוֹדָאָה הֲלָכָה ו, אוֹת ט): אַז דִי אַלֶע פִיר זַאכְן גֵייט דוּרְךְ אוֹיף יֶעדְן אִיד בְּמֶשֶׁךְ דִי זֶעקְס טֶעג פוּן דִי וָואךְ, אַמָאל אֲפִילוּ פָּשׁוּט בְּגַשְׁמִיּוּת, אָבֶער בְּעִיקָר בְּרוּחָנִיּוּת, דָאס הֵייסְט, אַ מֶענְטְשׁ גֵייט דוּרְךְ בְּמֶשֶׁךְ דִי וָואךְ אַזַאלֶעכֶע שְׁוֶועריְקֵייטְן אוּן נִסְיוֹנוֹת אוּן מִיטְמַאכֶענִישְׁן אַז עֶר אִיז קְרַאנְק בִּפְרַט מִיט חוֹלֵי הַנֶּפֶשׁ רַחְמָנָא לִצְלַן, וָואס זַיין נְשָׁמָה אִיז נֶעבֶּעךְ אִינְגַאנְצְן קְרַאנְק גֶעוָוארְן פוּן זַיינֶע בִּיטֶערֶע דוּרְכְפֶעלֶער בִּפְרַט אִין פְּגַם הַבְּרִית וְכוּ', אַזוֹי אוֹיךְ שְׁפִּירְט עֶר אַז עֶר הַאלְט זִיךְ שׁוֹין כִּמְעַט בַּיים דֶערְטְרֶענְקֶען אִין דִי יַם פוּן צָרוֹת, אוּן עֶר שְׁפִּירְט ווִי עֶר בְּלָאנְדְזְשֶׁעט אִין אַ ווִיסְטְן מִדְבָּר אוּן וַוייסְט נִישְׁט צוּ וֶועמֶען זִיךְ צוּ וֶוענְדְן, אוּן וואוּ מֶען טְרֶעפְט דֶעם וֶועג אַרוֹיס, אוּן ווִידֶער שְׁפִּירְט עֶר זִיךְ אַיינְגֶעשְׁפַּארְט אִין אַ מוֹרָא'דִיגֶע תְּפִיסָה פוּן זַיינֶע תַּאֲווֹת אוּן מִדּוֹת רָעוֹת דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל אָפְּהִיטְן.

דֶערְפַאר נָאכְדֶעם וָואס עֶר אִיז דוּרְךְ דִי זֶעקְס טֶעג דָא אוֹיף דִי וֶועלְט, אוּן עֶס קוּמְט יֶעצְט צוּ גֵיין דֶער הֵיילִיגֶער שַׁבָּת, אוּן עֶר גֵייט אִין מִקְוָה, אוּן עֶר וַוארְפְט אַרָאפּ פוּן זִיךְ דִי וָואכֶעדִיגֶע קְלֵיידֶער אוּן עֶר טוּט זִיךְ אָן דִי שַׁבָּת'דִיגֶע קְלֵיידֶער, אוּן עֶר גֵייט אַרַיין אִין שַׁבָּת, קֶען עֶר טַאקֶע דַאנְקֶען דֶעם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, אַז כָאטְשִׁיג עֶס אִיז אִים דוּרְכְגֶעגַאנְגֶען אַ שְׁוֶוערֶע בִּיטֶערֶע וָואךְ, אִיז עֶר בָּרוּךְ הַשֵּׁם אָנְגֶעקוּמֶען צוּם שַׁבָּת אַלְס אַ אִיד וָואס גְלֵייבְּט אִינֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן עֶר הָאט זִיךְ דֶערְהַאלְטְן אוּן זִיךְ נִישְׁט מְיַיאֵשׁ גֶעוֶוען, דָאס אִיז דֶער גְרֶעסְטֶער חִידוּשׁ, אוּן עֶר דַארְף אוֹיף דֶעם אָפְּגֶעבְּן אַ שֶׁבַח וְהוֹדָאָה פַארְן אֵייבֶּערְשְׁטְן, וֶועגְן דֶעם הָאט מֶען אַיינְגֶעפִירְט צוּ זָאגְן דֶעם מִזְמוֹר פוּן הוֹדוּ עֶרֶב שַׁבָּת.

(קוּנְטְרֵס 'אַ גוּטֶע וָואךְ')

דַוְקָא פַאר נִידֶערִיגֶע מֶענְטְשְׁן

וָואס אִיז אֵייגֶענְטְלִיךְ גֶעוֶוען דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי נָתָן? נָאר רֶבִּי נָתָן הָאט פַארְשְׁטַאנֶען אַז דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'נְ'ס זַאךְ אִיז נִישְׁט נָאר פַאר

המשך בדף ד

וַיּוֹכַח אָמֶשׁ – דֶער נֶעכְטִיגֶער טָאג

עֶס אִיז אַזַא שָׁאד אָנְצוּבְּרֶענְגְן דִי צַייט, וָוארוּם אַלֶעס קֶען מֶען קוֹיפְן נָאר נִישְׁט צַייט, ווִי עֶס אִיז דָא אַ מַאֲמַר הֶחָכָם, "אֵין אֲבֵידָה כַּאֲבֵידַת הַזְּמַן" וֶוען אַ מֶענְטְשׁ הָאט דֶעם אֶמֶת'ן יִשּׁוּב הַדַּעַת שְׁפִּירְט עֶר ווִי יֶעדֶע מִינוּט וָואס עֶס גֵייט אַוֶועק שְׁטַארְבְּט עֶר, אוּן עֶס וֶועט שׁוֹין נִישְׁט מֶער נִישְׁט צוּרִיק קוּמֶען דִי מִינוּט וָואס עֶס אִיז פַארִיבֶּער, אוּן אוֹיבּ דָאס אִיז גֶעזָאגְט גֶעוָוארְן אוֹיף אַ מִינוּט, בְּאֵין עֶרֶךְ אוֹיף אַ שָׁעָה, אוּן עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אוֹיף אַ טָאג, ווִיפֶעל עֶס אִיז אַוֶועק דֶער טָאג, וֶועט דָאס אִים שׁוֹין קֵיינְמָאל נִישְׁט צוּרִיקְקוּמֶען.

אִיבֶּערְדֶעם פְלֶעגְן אוּנְזֶערֶע לַייט זָאגְן (בְּרֵאשִׁית לא) "וַיּוֹכַח אָמֶשׁ" דֶער גְרֶעסְטֶער מוּסָר סֵפֶר אִיז דֶער נֶעכְטִיגֶער טָאג, אַ מֶענְטְשׁ דַארְף קוּקְן שְׁטֶענְדִיג אוֹיף דֶעם נֶעכְטְן, וָואס הָאט עֶר אוֹיפְגֶעטוּהְן מִיט זַיין אַ גַאנְצְן טָאג בַּאזָארְגְט אוּן טְרוֹיעֶרִיג? הָאט אִים דָאס גֶעהָאלְפְן פַארְגְרִינְגֶערְן זַיינֶע שְׁוֶוערֶע צָרוֹת? מֶען רֶעדְט שׁוֹין נִישְׁט אַז מֶען זֶעהְט דֶעם נֶעכְטִיגְן טָאג הָאט עֶר נִישְׁט גֶעדַאוֶוענְט מִיט מִנְיָן דִי דְרֵיי תְּפִילוֹת שַׁחֲרִית מִנְחָה מַעֲרִיב, אָדֶער עֶר הָאט נִישְׁט אַרַיינְגֶעלֵייגְט אִין צְדָקָה פִּישְׁקֶע אַפָּאר פְּרוּטוֹת לִצְדָקָה, אָדֶער עֶר הָאט נִישְׁט גֶעבֶּענְטְשְׁט בִּרְכַּת הַמָּזוֹן אִין אַ סִידוּר בְּכַוָּונַת פֵּירוּשׁ הַמִּילוֹת, אָדֶער עֶר הָאט נִישְׁט גֶעלֵיינְט קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּיטָּה, וָואס הָאט עֶר אוֹיפְגֶעטוּהְן מִיט דֶעם, דֶער טָאג אִיז שׁוֹין פַארִיבֶּער, אוּן עֶס וֶועט אִים שׁוֹין קֵיינְמָאל מֶער נִישְׁט צוּרִיקְקוּמֶען, אוּן וֶוער זָאגְט אַז עֶר הָאט נִישְׁט גֶעלֶערְנְט נֶעכְטְן חוּמָשׁ רַשִׁ"י פוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סִדְרָה, אָדֶער אַ פֶּרֶק מִשְׁנַיוֹת, אָדֶער אַ דַף גְמָרָא וְכוּ' וְכוּ', אוֹיף אִים אִיז גֶעזָאגְט גֶעוָוארְן (קֹהֶלֶת א') "מְעֻוָּת לֹא יוּכַל לִתְקֹן וְחֶסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהִמָּנוֹת" אִיבֶּערְדֶעם אִיז (בְּרֵאשִׁית לא) "וַיּוֹכַח אָמֶשׁ" דֶער בֶּעסְטֶער מוּסָר סֵפֶר אִיז דֶעם נֶעכְטִיגְן טָאג, זֶעהְסְט אַז דוּ הָאסְט נֶעכְטְן גָארְנִישְׁט אוֹיפְגֶעטוּהְן מִיט דַיין טְרוֹיעֶרִיגְקֵייט, מִיט דַיין זָארְגְן, וְכוּ', אוּן הָאסְט נִישְׁט גֶעלֶערְנְט אוּן הָאסְט נִישְׁט גֶעדַאוֶוענְט וְכוּ', זֶעה כָאטְשֶׁע הַיינְטִיגְן טָאג אַרוֹיסְכַאפְּן עֶפֶּעס גוּטְס, וָואס נָאר דָאס וֶועט דִיךְ בַּאגְלֵייטְן, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער תַּנָּא הָאט גֶעזָאגְט (אָבוֹת פֶּרֶק ו') לְפִי שֶׁבִּשְׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל אָדָם, אֵין מְלַוִּין לוֹ לְאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת, אֶלָּא תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבַד. אוּן אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא זָאגְט (תַּנָּא דְבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה פֶּרֶק ט"ו) לְפִי שֶׁכָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחוֹת וּתְפִילוֹת, הֵם הַמְלַוִּים אוֹתוֹ עַד שֶׁיַּגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ; עֶס אִיז נִישְׁטָא נָאךְ אַזַא זַאךְ וָואס עֶס בַּאגְלֵייט דֶעם מֶענְטְשׁ בִּיז צוּ דֶער לֶעצְטֶער מִינוּט וָואס דִי נְשָׁמָה אִיז בַּיי אִים, ווִי דָאס רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ.

אִיבֶּערְדֶעם זֶעהְט אַכְטוּנְג גֶעבְּן דֶער עִיקָר אוֹיפְן הַיינְטִיגְן טָאג, ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעטַייטְשְׁט דֶעם פָּסוּק (תְּהִלִּים צ"ה) "הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ" אוֹיבּ מֶען ווִיל הֶערְן דֶעם קוֹל פוּן בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים דַארְף מֶען ווִיסְן אַז מֶען הָאט נִישְׁט נָאר דֶעם הַיינְטִיגְן טָאג (לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן רע"ב); אַ מֶענְטְשׁ טָאר זִיךְ נִישְׁט מְבַלְבֵּל זַיין פוּן נֶעכְטְן אוּן פוּן מָארְגְן, אַ מֶענְטְשׁ דַארְף נָאר טְרַאכְטְן פוּן הַיינְטִיגְן טָאג, נִישְׁט מְבַלְבֵּל זַיין זִיךְ פוּן קַיין שׁוּם זַאךְ, עֶר דַארְף ווִיסְן אַז אַ יֶעדֶער טָאג אִיז אַ טָאג, אוּן עֶס וֶועט אִים שׁוֹין קֵיינְמָאל נִישְׁט צוּרִיקְקוּמֶעןאִיבֶּערְדֶעם טָאר מֶען זִיךְ נִישְׁט מְבַלְבֵּל זַיין פוּן אֵיין טָאג צוּם צְוֵוייטְן, אוּן מִכָּל שֶׁכֵּן מֶען טָאר נִישְׁט אָפְּשְׁטִיפְּן אוֹיף מָארְגְן, דָאס הֵייסְט, מָארְגְן וֶועל אִיךְ זַיין אַ עֶרְלִיכֶער אִיד! מָארְגְן וֶועל אִיךְ זַיין פְרֵיילִיךְ! מָארְגְן וֶועל אִיךְ אָנְהֵייבְּן צוּ דַאוֶוענֶען עֶרְלִיךְ! מָארְגְן וֶועל אִיךְ אָנְהֵייבְּן צוּ לֶערְנֶען! אַ מֶענְטְשׁ דַארְף ווִיסְן עֶר הָאט נִישְׁט קַיין מָארְגְן, נָאר דֶעם הַיינְטִיגְן טָאג, אוֹיבּ עֶר וֶועט זִיךְ פִירְן אַזוֹי, וֶועט עֶר קֶענֶען אַרוֹיסְכַאפְּן זֵייעֶר אַסַאךְ תּוֹרָה אוּן תְּפִלָּה אוּן מִצְוֹת אוּן מַעֲשִׂים טוֹבִים.

(אשר בנחל באידיש חלק ד' מכתב תל"ז)

שִׂיחוֹת וְסִפּוּרִים

דָרֵי מַעֲלָה - מֶענְטְשְׁן וָואס פְּלִיעֶן אִין הִימְל, קְרִיכְן אִין הוֹיכֶע מַדְרֵיגוֹת. נָאר דֶעם רֶבִּינְ'ס זַאךְ אִיז פַאר נִידֶערִיגֶע אוּן צוּפַאלֶענֶע אוּן צוּבְּרָאכֶענֶע מֶענְטְשְׁן, פַארְקֶערְט גָאר, וָואס מֶער אַ מֶענְטְשׁ אִיז נִידֶערִיג אוּן צוּבְּרָאכְן אוּן צוּפַאלְן, פַאר אִים דַיְיקָא אִיז גֶעמַאכְט דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּינְ'ס זַאךְ.

(קוּנְטְרֵס 'זִיךְ לִיב הָאבְּן')

הֶעלְפְן מֶענְטְשְׁן אִיז גְרֶעסֶער פוּן אַלֶעס

אַמָאל אִיז עֶר (רֶבִּי יִצְחָק לֵייבּ, אַ תַּלְמִיד פוּן רֶבִּי'ן) מִיט רֶבִּי נָתָן זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אוּן נָאךְ פוּן אוּנְזֶערֶע לַייט גֶעפָארְן אוֹיפְן וָואגְן צוּזַאמֶען מִיטְן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, אִינְמִיטְן וֶועג גֶעט זִיךְ דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אַ טְרֵייסְל, אוּן פְרֶעגְט: וֶוער הָאט גֶעזֶעהְן?! קֵיינֶער הָאט גָארְנִישְׁט גֶעזֶעהְן, נָאר רֶבִּי יִצְחָק לֵייבּ רוּפְט זִיךְ אָן: אִיךְ הָאבּ גֶעזֶעהְן, הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעוִויזְן עֶר זָאל זַיין שְׁטִיל.

אוֹיךְ הָאט אַמָאל פַּאסִירְט אַז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אִיז גֶעפָארְן אוֹיפְן וֶועג אִינְמִיטְן וַואלְד, אוּן עֶר הָאט גֶעדַארְפְט אַ מִקְוֶה, אִיז רֶבִּי יִצְחָק לֵייבּ אַרָאפּ אוּן גֶעמַאכְט אַ רִינְג, אוּן הָאט דָארְט אוֹיפְגֶעגְרָאבְּן, אוּן עֶס אִיז גֶעוָוארְן דָארְט אַ קְוַואל, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי אִיז אַרָאפּ זִיךְ טוֹבְלֶ'ען דָארְט, אוּן רֶבִּי יִצְחָק לֵייבּ הָאט זִיךְ אוֹיךְ גֶעוָואלְט טוֹבְלֶ'ען, הָאט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט: יִצְחָק לֵייבּ, דוּ נִישְׁט.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן הָאט אִים זֵייעֶר מְקַנֵא גֶעוֶוען, אַז עֶר הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען דוּרְכְ'ן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן צוּ אַזֶעלְכֶע מַדְרֵיגוֹת אוּן הַשָּׂגוֹת, הָאט רֶבִּי יִצְחָק לֵייבּ אַמָאל גֶעזָאגְט פַאר רֶבִּי נָתָן, דִי וֶוערְטֶער: גְלֵייבּ מִיר, אַז אַלֶע מַיינֶע הַשָּׂגוֹת אוּן מַדְרֵיגוֹת, וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט מִיר צוּרִיק גֶעגֶעבְּן בִּקְדוּשָּׁה, קוּמְט נִישְׁט צוּ, צוּ דַיינֶע דִיבּוּרִים; וַוייל צוּ הֶעלְפְן אַ בַּעַל בְּחִירָה אִיז מֶער פוּן אַלֶע הַשָּׂגוֹת מִיט אַלֶע מַדְרֵיגוֹת וְכוּ'.

(קוּנְטְרֵס 'קְלַאפּ מִיר נִישְׁט אַרָאפּ')

וָואס זָאל עֶר עֶרְוַוארְטְן?

רֶבִּי נָתָן הָאט גֶעהַאט אַ תַּלְמִיד וָואס אִיז גֶעוֶוען אַ סוֹחֵר, עֶר פְלֶעגְט אַ גַאנְצְן טָאג אַרוּם גֵיין אִין יְרִיד'ן הַאנְדְלֶען. אַ וַוייבּ הָאט עֶר גֶעהַאט זֵייעֶר אַ נִישְׁט מְסוּדָר'דִיגֶע, אוּן וֶוען עֶר פְלֶעגְט אַהֵיים קוּמֶען בַּיינַאכְט אוֹיסְגֶעמוּטְשְׁט נָאךְ אַ שְׁוֶוערֶע טָאג אַרְבֶּעט, הָאט זַיין וַוייבּ אִים עֶנְטְפַאנְגֶען מִיט קְלָלוֹת אוּן גֶעשְׁרֵייעֶן, אוּן דִי הוֹיז אִיז גֶעוֶוען אָנְגֶעוָוארְפְן אוּן אִיבֶּערְגֶעדְרֵייט, אוּן דָאס עֶסְן אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען גְרֵייט, א.א.וו.

הָאט עֶר זִיךְ אֵיינְמָאל אוֹיסְגֶערֶעדְט פַאר רֶבִּי נָתָן אַז עֶס אִיז אִים נִמְאָס דָאס לֶעבְּן, נָאכְן אַרְבֶּעטְן שְׁוֶוער אַ גַאנְצְן טָאג ווִיל עֶר כָאטְשׁ בַּיינַאכְט הָאבְּן אַבִּיסְל מְנוּחָה, אוּן דָאס הָאט עֶר אוֹיךְ נִישְׁט.

הָאט אִים רֶבִּי נָתָן גֶעזָאגְט: "וֶוער הֵייסְט דִיךְ אַז דוּ זָאלְסְט זִיךְ פָארְשְׁטֶעלְן אַז וֶוען דוּ וֶועסְט אַהֵיים קוּמֶען וֶועסְטוּ טְרֶעפְן אַלֶעס אַזוֹי ווִי דִיר גֶעפֶעלְט? לִיכְטִיג שֵׁיין אוּן רֵיין אוֹיפְגֶערוּימְט, אוּן דַיין וַוייבּ וֶועט דִיךְ אוֹיפְנֶעמֶען מִיט אַ שֵׁיינֶעם 'בָּרוּךְ הַבָּא', אוּן גְלַייךְ גְרֵייטְן טִישׁ אוּן דִיר גֶעבְּן גוּטֶע גֶעשְׁמַאקֶע מַאֲכָלִים? אוּן נָאכְדֶעם וֶוען דוּ קוּמְסְט אַהֵיים אוּן אַלֶעס אִיז פַארְקֶערְט וֶוערְסְטוּ צֶערִידֶערְט אוּן אוֹיפְגֶערֶעגְט.

דוּ מָאהל דִיךְ אוֹיס פַארְקֶערְט, אַז וֶוען דוּ וֶועסְט אַהֵיים קוּמֶען וֶועסְטוּ טְרֶעפְן דִי הוֹיז אִיבֶּערְגֶעדְרֵייט, קַאלְט אוּן פִינְסְטֶער, אוּן דַיין וַוייבּ וֶועט דִיר אַנְטְקֶעגְן קוּמֶען אוּן אָנְזִידְלֶען אוּן קַיין עֶסְן וֶועט בִּכְלַל נִישְׁט זַיין צוּ גֶעפִינֶען.

אוּן אַזוֹי וֶוען דוּ וֶועסְט אַהֵיים קוּמֶען אוּן זֶעהְן אַז עֶס אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען אַזוֹי גֶעפֶערְלִיךְ ווִי דוּ הָאסְט זִיךְ פָארְגֶעשְׁטֶעלְט, עֶס אִיז נִישְׁט אַזוֹי קַאלְט אוּן פִינְסְטֶער, דִי הוֹיז אִיז נִישְׁט אַזוֹי שְׁטַארְק אִיבֶּער גֶעדְרֵייט, אוּן מֶען קֶען טְרֶעפְן עֶפֶּעס צוּ עֶסְן אַ שְׁטִיקְל בְּרוֹיט אוּן אַבִּיסְל זוּפּ, דַאן וֶועט דִיר שׁוֹין זַיין אַבִּיסְל גְרִינְגֶער עֶס צוּ פַארְנֶעמֶען.

(יְמֵי מוֹהַרְנַ"ת, הוֹסָפוֹת, י"ד)

נייעס אינערהאלב מוסדותינו הק'

~~~

יארצייט פון רבי נתן זצוק"ל פארגעקומען ביי מוהרא"ש שליט"א

די וואך דאנערשטאג איז מען זיך צוזאמגעקומען ביי מוהרא"ש שליט"א צו די יארצייט סעודה פון רבי נתן זצוק"ל.

ביי די סעודה האט מען געהאט די זכי' צו הערן דברות קודש פון מוהרא"ש שליט"א איבער די גרויסקייט פון רבי נתן, אלעס וואס עס געבליבן פון רבי'ן, אלע ספרים וואס מיר האבן פון רבי'ן איז נאר צו פאדאנקען פאר רבי נתן. אזוי ווי דער רבי אליין האט זיך אויסגעדרוקט אויף רבי נתן אז ווען נישט אים וואלט נישט געבליבן פון רבי'ן קיין בלעטל שמות.

רבי נתן איז אריבער געגאנגען אין זיין לעבן זייער אסאך צרות און יסורים וואס ער האט געהאט צו ליידן פון אלע זייטן, און פון דעסט וועגן האט ער זיך זייער געשטארקט און ער האט נאך געשטארקט אנדערע אויך און ער האט איבער געלאזט זיינע הייליגע ספרים וואס זענען מחי' און מחזק אידן ביזן היינטיגן דור.

אויך איז רבי נתן געווען א גרויסער חידוש אין מלמד זכות זיין אויף אידן, נאר צו זעהן דאס גוטס ביי יעדן איד און נישט זוכן קיין שלעכטס אויף קיינעם. און דאס הייבט זיך אן ביים מענטשן אליין, אויב קוקט מען נאר דאס גוטס ביי זיך אליין דאן זעהט מען ביי יענעם אויך גוטס, אויב אבער מען קלאפט זיך אליין אראפ, מען זעהט נאר שלעכטס אויף זיך, דאן זעהט מען נאר שלעכטס אויף יענעם.

אין אלע דורות האט מען געזעהן אז די וואס האבן געלערנט אסאך רבי נתנ'ס ספרים האבן זיך זייער שיין דערהאלטן.

נאכן בענטשן איז זיך דער עולם צוגאנגען מיט פרישע קבלות זיך צו שטארקן אינעם רבינ'ס לימודים אזוי ווי רבי נתן האט אונז איבער געגעבן.

תורתו מגן לנו, היא מאירת עינינו!

מיר נעמען אן צו פרינטן און קאפיען

פאר גאר ביליגע פרייזן!

וועכענטליכע גליונות * קונטרסים * ספרים

שנעל גוט און ביליג!

רופט אריין פאר א פרייז 347-559-5554

5554printing@gmail.com

צו באקומען דעם גליון יעדע וואך אויף אימעיל, ווי אויך צו אדוועטייזן אינעם גליון

פארבינט אייך צו: Breslevcenter@gmail.com
~~~